

במדינה

(המשך מעמוד 18)

הקריאו את מכתביו של ארנון אל הוריו ואל חברתו ישראלה, בת קיבוץ אפיקים. המכתבים היו כל כך נפלאים. כל כך מלאי רגש — הקליטו אותם על טייפ והוא שמור אצל מזכיר המשק. "הלילה זה יקרה". בין המכתבים שהוקראו ליד קברו של ארנון היה מכתב

סג"ם ארנון צור*
תחושת הגורל

אחד, מזעזע במיוחד. הוא הכיל סיפור דמיוני שכתב ארנון כשישה שבועות לפני שנהרג. הוא כתב אותו ביחידתו, ליד התעלה, ושלח אותו לחברתו. הסיפור הדמיוני הכיל תיאור מפורט של התקפת מארב מצרי על סיור בו משתתף ארנון. הוא תיאר בו את פציעתו ואת שלבי מותו. בין השאר כתב: "אני שוכב בבית-חולים במיטה צחורה. אני מתחיל לא להרגיש את הרגליים. אט אט אני מתחיל לאבד את התחושה בגוף".

התיאור בסיפור היה כל כך דומה למציאות, עד שנדמה היה שמישהו אחר כתב אותו אחרי מותו של ארנון. אולם הוא לא היה המכתב היחיד של ארנון שהכיל נבואה לגבי עתידו. ערב צאתו לסיור שבו נפגע, כתב ארנון מכתב לחברתו: "אנחנו יוצאים הלילה לסיור. אני מפחד. אני מפחד. אני מרגיש שהלילה זה יקרה". המכתב הגיע אל ישראלה אחרי שנודע לה כבר על פציעתו של ארנון.

שלושה חברים — שלושה חללים. רגישותו של ארנון צור, לא התבטאה רק בכושרו לנבא את דרך מותו. הוא היה אמן בנושמו. במועדון של שער-הגולן נפ

(המשך מעמוד 22)

תמונתו האחרונה על הזחל"ם בו נפגע.

הצין חינוך ראשי ולהקת הנח"ל יוצאים למסע נגד השינאה

הכף לכיוון של שלום עם ישראל.

★ ★ ★

נגד צמחיו הרע

ריאתו של קצין החינוך הראשי של צה"ל לחיילי צה"ל, הבהירה בפעם נוספת עובדה שאינה חדשה: כי טובי ה"מפקדים בצה"ל נמנים על מחנה השלום. בתקופה בה מרים ראש דווקא מחנה ה"מיואשים מהשלום, היה בכך משום קרן אור ותקווה, ששיר השלום של להקת הנח"ל שימש לה דגל.

ואילו את דגל מחנה שוללי השלום — הפיומו העולם כולו נגדנו, תקף השבוע ה"פובליציסט אמנון רובינשטיין במאמר ב"הארץ".

"יש, כמובן, בקרבנו יסודות המעוניינים ביצירת הלך רוח של מצור, של סתגרות

החייל שלא שוא, שלא שש לקרב מתוך יצר השמדה".

★ ★ ★

עתיד היחסים עם הערבים

להתפתחות אפשרית של רגשות שוא ולמעשים המזעזעים עלידי רג"ש כאלה יש השלכה חמורה לא רק על יעילות הלחימה של צה"ל. המשך טילקה במאמרו: "בתופעות כאלו טמונות סכנות להתפתחותו המוסרית, לעתיד יחסינו עם העולם הערבי, להתנהגותם של הערבים, לתדמיתה של ישראל בעיני יהדות העולם והחברה הבינלאומית ולדמותה של החברה הישראלית...".

למניעת התפתחותם של רגשי שינאה כלפי הערבים יש חשיבות עליונה מבחינת עתיד יחסינו עם העולם הערבי.

חלק מן הציבור בלבד, אך המשך הלחימה, ההתפתחות מן התקווה התמימה שהמלחמה תביא לנו סוף סוף את השלום, והקושי "לראות את הסוף" — יוצרים ללא ספק הלכי רוח שבהם מתחזקת הכמיהה לשלום והרופת לרגש עז וכללי...

ככל שתעמיק אהבת השלום במחננו — כן יחזק צה"ל. במצב המדיני והבטחוני שבו אנו נתונים אין סכנה נשקפת לרוחו של צה"ל מצד אוהבי השלום. הפציפיות במיקרה שלנו לעולם לא יהפך לפציפיות, משום שמעבר לויכוחים המדיניים על עתיד הסיכסוך ועל הסדרי השלום — קיימת בקרב העם ההכרה — שהאויבים הם המכ"תבים את המלחמה...".

את אחד הנצחונות הראשונים והמכ"רעים ינחלו הערבים עלינו ביום שבו נאבד את אהבתנו לשלום, את אמונתנו באדם ואת קנאותנו לעקרונות של מוסר, אף בר

"שירו. שיר לשלום! אל תלחשו תפילה!" — להקת הנח"ל מבצעת את שיר השלום

געים הנוראים ביותר של להט המלחמה.

★ ★ ★

רקע נוח

להתפתחות השינאה

משך ישרי דמיונו של קצין החינוך של צה"ל בעבר, היה מאמרו של קצין החינוך של צה"ל בהווה. כתב אלוף-מישנה יצחק ארד במאמרו, בין השאר: "...לחימה זו שהאויב מנהל נגדנו, אופיה ויעדיה, יוצרים רקע נוח להתפתחות זרעי שואה בקרבנו, לערבי באשר הוא ערבי, על כל הסכנות החמורות הכרוכות בדבר. המשך המצב הקיים — ואם נהיה ריאליים עלינו להכיר בכך, שמצב זה עשוי להימשך זמן רב — עלול להביא להיחצרות רגשות שואה כלפי ערבים, כאשר הם ערבים, מבלי להבחין בין מבצעי הפשעים ו-עווריהם לבין אנשים חפים מפשע...".

"צה"ל יכול להיות גאה על כך, שלמרות היותו נתון בלחימה רצופה עם האויב זה למעלה מ-21 שנה, לא התפתח בקרב חייליו ומפקדיו רגש של שואה כלפי העם הערבי...".

★ ★ ★

מנצח — מי

שלא שוא

בתוצאה מכך, אין החייל הישראלי והחייל הערבי דומים במניעיהם. בצד הישראלי ניצב חייל שאינו שוא את אויבו; חייל הנלחם מתוך הכרה, שהאויב הוא המאלץ אותו להילחם על חייו; חייל שאינו שש למלחמה. מן הצד הערבי עומד חייל, שחונך על שואה; חייל שיצא לקרב, כשי הוא נסחף בגלים של תאוה-הרג ושאפת השמדה. את התוצאות הנובעות משוני זה הצורים כולנו: בכל המלחמות הללו ניצח

איש השבוע

אל"ם יצחק ארד

קצין חינוך ראשי של צה"ל

במלחמת העצמאות זכה קצין תרבות אחד לפירסום במיוחד. היה זה אבא קובנר, יליד ליטא, פרטיון וקצין בצבא האדום לשעבר, שהיה קצין התרבות של חטיבת נבעתי. בדפי הקרב שלו, שנועדו להלחב את הלוחמים, ניסה אבא קובנר להחדיר בחיילים את השינאה לאויב. בתום המלחמה התפתח יכוח על יעילות תפיסה זו. השבוע בא קצין אחר בצה"ל, בעל אותו מוצא ואותו רקע כשל אבא קובנר, והטיף בדיוק למדיניות הפוכה: ללחימה ללא שני אה. היה זה אלוף-מישנה יצחק ארד, קצין החינוך הראשי של צה"ל. המוכר יותר ב"כיננו" "טולקה". טולקה נולד לפני 43 שנים בליטא, שם למד בבתי-ספר עבריים. כשפרצה מלחמת העולם השנייה, והוא אז נער בן 13, הוא נמלט מעירית מולדתו, הוריו

טולקה

ניספו בשואה ואילו הוא חזר לגטו בעירו. הוא נתפס על ידי הגרמנים ונשלח לעבוד דת כפיה במיון נשק שלל סובייטי. הוא אירגן שם קבוצה מחתרנית שסחבה נשק מהגרמנים, הצליח להימלט ולהצטרף אל ה"פרטיזנים ביערות ליטא. הוא הצטרף ליחידת צנחנים ליטאים שפעלה ליחידה פרי-טונית, ביצע פעולות חבלה, הוריד בעצמו 16 רכבות נשק גרמניות מהפסים. ב-1944 התגייס טולקה לצבא האדום ו"שירת בו עד תום המלחמה. הוא עלה לארץ ב-1945 באנית מעפילים. היה חבר בצלח"ה יגור והצטרף ליחידת הטייס של המפלמ"ח. בתחילת מלחמת העצמאות היה טייס בגוש עציון, אך לא המשיך להיות טייס קרבי. את המשך המלחמה עשה כקצין חבלה ב"חטיבת הראל של המפלמ"ח. השתתף כמ"ח עט בכל הקרבות באזור ירושלים. כשפורקה חטיבת הראל הצטרף טולקה כמפקד פלוגה בשריון, התקדם בסולם הדרגות. במבצע קדש ב-1956 היה קצין שריון ראשי ובי מלחמת ששת-הימים שרת בתפקיד בכיר. הוא בוגר אוניברסיטת תל-אביב בהיסטוריה ומדעי-המדינה כשנשא את התמחות המיוחד שלו היא השואה.